ਪਾਠ – 2

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਥਾਂ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ (ਲੇਖਕ- ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੳ. ਰਸੋਈ ਦੀ ਅਲਮਾਰੀ ਦੇ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ?

ਉੱਤਰ : ਰਸੋਈ ਦੀ ਅਲਮਾਰੀ ਦੇ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਚੀ, ਸੌਂਫ, ਜਵੈਣ, ਅੰਬਚੂਰ ਤੇ ਅਨਾਰਦਾਣਾ ਪਏ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅ. ਇਲਾਚੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਇਲਾਚੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਸੀ।

ਸੌਂਫ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੲ. ਸੌਂਫ ਤੇ ਜਵੈਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਸਨ?

ਉੱਤਰ : ਸੌਂਫ ਤੇ ਜਵੈਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਢਿੱਡ-ਪੀੜ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਕੀਮ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ. ਅੰਬਚੂਰ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਅੰਬਚੂਰ ਖੱਟਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਣਾ ਸੁਆਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਵੈਣ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹ. ਅਨਾਰਦਾਣਾ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਅਨਾਰਦਾਣਾ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇਸ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਦਨੇ ਦੀ ਚਟਨੀ ਨੂੰ ਸੁਆਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕ. ਪੂਦਨੇ ਦਾ ਇਲਾਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਪੂਦਨੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਲਾਚੀ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘੁਮੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅੰਬਚੂਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਖ. ਪੂਦਨੇ ਨੇ ਕੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਦਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੀ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ?

ਉੱਤਰ : ਪੂਦਨੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾ਼ਲ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਮਿਲ਼ ਕੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਸਲ ਸਾਥੀ ਬਣਨ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਲਾਚੀ

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ :

1. **ਰਸੋਈ** (ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਕਮਰਾ)- ਸਾਡੇ ਘਰ ਇੱਕ ਰਸੋਈ ਹੈ।
2. **ਅਲਮਾਰੀ** (ਸਮਾਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਖ਼ਾਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦਰਵਾਜਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ)- ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ।
3. **ਮਠਿਆਈ** (ਮਿੱਠੇ ਵਾ਼ਲਾ ਪਕਵਾਨ)- ਮੈਨੂੰ ਮਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।
4. **ਸ਼ਰਬਤ** (ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ)- ਮੈਂ ਛਬੀਲ ਤੋਂ ਸ਼ਰਬਤ ਪੀਤੀ।
5. **ਅਸਮਾਨ** (ਅਕਾਸ਼)- ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬੱਦਲ ਗਰਜ਼ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਨਾਰਦਾਣਾ

3. ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ :

ਬੇਲੀ	:	ਮਿੱਤਰ
ਉੱਤਮ	:	ਵਧੀਆ
ਵਚਨ	:	ਵਾਇਦਾ, ਇਕਰਾਰ, ਕੌਲ, ਪ੍ਰਣ
ਇਤਬਾਰ	:	ਯਕੀਨ, ਭਰੋਸਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ
ਇਨਸਾਫ਼	:	ਨਿਆਂ, ਸੱਚ-ਝੂਠ ਦਾ ਨਿਤਾਰਾ
ਵੈਦ-ਹਕੀਮ	:	ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਰਾਂਹੀ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾ਼ਲਾ ਆਦਮੀ
ਪੂਦਨਾ	:	ਪੁਦੀਨਾ

4. ਸਹੀ/ ਗ਼ਲਤ ਚੁਣੋ :

1. ਸ਼ਾਮ ਵੇਲ਼ੇ ਇਲਾਚੀ ਨੂੰ ਬੜੀ ਗਰਮੀ ਲੱਗੀ। **(ਗ਼ਲਤ)**
2. ਪੂਦਨੇ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਬੜਾ ਠੰਡਾ ਲੱਗਾ। **(ਗ਼ਲਤ)**
3. ਸੌਂਫ ਤੇ ਜਵੈਣ ਇਕੱਠੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ। **(ਠੀਕ)**

5. ਵਿਆਕਰਨ :

ਰਸੋਈ ਦੀ **ਅਲਮਾਰੀ** ਵਿੱਚ **ਇਲਾਚੀ, ਸੌਂਫ, ਜਵੈਣ, ਅੰਬਚੂਰ** ਅਤੇ **ਅਨਾਰਦਾਣਾ** ਵੱਖ-ਵੱਖ **ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ** ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਨਾਂਵ – ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੀਵ, ਥਾਂ, ਵਸਤੂ, ਹਾਲਾਤ, ਗੁਣ, ਭਾਵ ਆਦਿ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਬਦਾ ਨੂੰ ਨਾਂਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇ- ਰਸੋਈ, ਇਲਾਚੀ, ਅੰਬਚੂਰ ਆਦਿ।

ਨਾਂਵ ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :

1. ਆਮ ਨਾਂਵ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਵਾਚਕ ਨਾਂਵ
2. ਖ਼ਾਸ ਨਾਂਵ
3. ਇਕੱਠਵਾਚਕ ਨਾਂਵ
4. ਭਾਵਵਾਚਕ ਨਾਂਵ
5. ਪਦਾਰਥਵਾਚਕ ਨਾਂਵ